Euroopa Parlament
2024-2029

Kalanduskomisjon

2024/0263(NLE)

24.2.2025

***

SOOVITUSE PROJEKT

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa valitsuse ja Taani valitsuse vahelise säästva kalapüügi partnerluslepingu rakendusprotokolli (2025-2030) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta
(COM(2024)0479 – C10-0227/2024 – 2024/0263(NLE))

Kalanduskomisjon

Raportöör: Emma Fourreau

Kasutatud tähised

*	nõuandemenetlus
***	nõusolekumenetlus
***I	seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
***II	seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
***III	seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

SISUKORD

lk

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT 4

SELETUSKIRI 5

LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI 7

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa valitsuse ja Taani valitsuse vahelise säästva kalapüügi partnerluslepingu rakendusprotokolli (2025-2030) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (COM(2024)0479 – C10 0227/2024 – 2024/0263(NLE))

(Nõusolek)

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (14652/2024),

– võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa valitsuse ja Taani valitsuse vahelise säästva kalapüügi partnerluslepingu rakendamise protokolli (2025–2030) eelnõu (14781/24),

– võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 43 lõikele 2 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktile v (C10-0227/2024),

– võttes arvesse eelarvekomisjoni hinnangut eelarvele,

– võttes arvesse oma ... muud kui seadusandlikku resolutsiooni[1], mis käsitleb otsuse eelnõu,

– võttes arvesse kodukorra artikli 107 lõikeid 1 ja 4 ning artikli 117 lõiget 7,

– võttes arvesse kalanduskomisjoni soovitust (A10-0000/2025),

1. annab nõusoleku lepingu sõlmimiseks;

2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Gröönimaa valitsusele ja Taani valitsusele.

[1] Vastuvõetud tekstid, P10_TA(0000)0000.

SELETUSKIRI

2024. aasta lõpus allkirjastasid Gröönimaa ja Euroopa Liit säästva kalapüügi partnerluslepingu uue rakendusprotokolli (2025–2030). Tegemist on segalepinguga, mis võimaldab liidu laevadel püüda selliseid liike nagu tursk, süvalest, meriahven või harilik süvameregarneel. Vastutasuks maksab liit lisaks laevaomanike makstavatele tasudele rahalist toetust 17 296 857 eurot aastas, sealhulgas 14 096 857 eurot juurdepääsuõigustena ja 3 200 000 eurot Gröönimaa kalanduspoliitika toetamiseks ja rakendamiseks. Kalanduskokkulepe on viimastel aastatel võimaldanud ligikaudu kümnel liidu laeval tegutseda autonoomse territooriumi vetes. Uues protokollis kirjeldatakse üksikasjalikult sellist juurdepääsu reguleerivaid eeskirju ja sätteid.

Kalapüük Gröönimaal

Kalapüük on Gröönimaa jaoks sotsiaal-majanduslikus ja kultuurilises mõttes keskse tähtsusega tegevusvaldkond. See moodustab 15 % tööhõivest ja üle 90 % territooriumi ekspordist. Rannapüügi jaoks kasutatakse peamiselt väikeseid paate. See hoiab elus kohalikku majandust ja töökohti. Paljud inuittide kauged kogukonnad sõltuvad elatuskalapüügist. Territooriumil on ka arenenud kaugpüügilaevastik ja kehtivad kalanduslepingud, mis võimaldavad välisriikide laevadel kaugpüügipiirkonnas kala püüda. Gröönimaa kalapüüki mõjutavad kliimamuutuste mõju tundlikule Arktika merekeskkonnale, eelkõige mõju püütavatele kalaliikidele. Gröönimaa on kehtestanud meetmed, et piirata kalapüügi mõju merekeskkonnale: tagasiheitekeeld, kaaspüügi majandamise kava jne.

Säästva kalapüügi partnerluslepingu uus rakendusprotokoll

Uut allkirjastatud protokolli kohaldatakse kuus aastat, mis tagab sidusrühmadele stabiilsuse ja nähtavuse. Selles on ette nähtud sätted, millega reguleeritakse Euroopa laevade juurdepääsu vetele ja koostööd Gröönimaaga: kalapüügivõimalused, juhupüük, teaduskoostöö, seire, kontroll, järelevalve, püügipiirkonnad, vaatlejad jne.

Lepingu eripära seisneb selles, et püüki reguleeritakse igal aastal kindlaks määratud kalapüügivõimalustega. Raportöör on mures selle pärast, et mitme sihtliigi puhul ületab lubatud kogupüük vastavalt järelhindamisele teaduslikes nõuannetes kehtestatud piirmäärasid. Sellised tõendatud ülepüügi olukorrad või andmete puudumisega seotud ebakindlus ohustavad kalapopulatsioone ja kalapüügi jätkusuutlikkust, nagu hariliku süvameregarneeli puhul idas. Mitmed soovituslikud kalapüügivõimalused on seega vähenenud. Teine tähelepanu vääriv aspekt on seotud vajadusega täiendavate andmete järele sihtliikide ja mereökosüsteemide kohta.

Valdkondliku toetusega seotud programmitöö võetakse vastu kolme kuu jooksul alates protokolli rakendamisest. Viimastel aastatel eraldatud valdkondlik toetus on võimaldanud toetada teaduslikke uuringuid ja hindamisi, Gröönimaa kalandussektori haldusasutusi,

kontrolli, aga ka väikesemahulist rannapüüki. Viimase protokolli hindamine annab positiivse hinnangu.

Järeldused ja soovitused

Raportöör tuletab meelde säästva kalapüügi partnerluslepingu ning Gröönimaa ja liidu vaheliste kalandussuhete tähtsust seoses praeguste diplomaatiliste pingetega USAga ja kliimakriisiga Arktikas. Kalandusleping pakub valdkondliku toetuse kaudu toetust, mida tervitavad Gröönimaa ametivõimud ja paljud kodanikuühiskonna osalised. Liidu rahalise toetuse, valdkondliku toetuse ja laevaomanike makstavate tasude suurenemine on positiivne.

Raportöör kutsub liitu üles andma suuremat toetust kalapüügiga tegelevatele rannikukogukondadele, austades samal ajal põlisrahvaste õigusi ja FAO suuniseid väikesemahulise kalapüügi kohta. Need kogukonnad ja valitsusvälised organisatsioonid peaksid olema kaasatud ka lepingusse. Positiivne on ka liidu toetus kontrollile, võitlusele ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu, andmete kogumisele ja teaduslikele uuringutele.

Raportöör tõstab esile lepingu keskkonnaküsimused. Nagu parlament juba 2021. aastal nõudis, on oluline jätkata jõupingutusi andmete kogumiseks ja ülepüügi vastu võitlemiseks, järgides teaduslikke nõuandeid lubatud kogupüügi kehtestamiseks Gröönimaal ja iga-aastaste kalapüügivõimaluste jaotamiseks liidule. Kuigi liit püüab väiksemaid koguseid, peab ta järgima ettevaatusprintsiipi. Ülejäägi määratlus on mõnel juhul küsitav. Liidu laevade kalapüük mõjutab ka merepõhja ökosüsteeme ning sektori toetusel tuleks keskenduda ohualdiste mereökosüsteemide kindlakstegemisele ja kaitsmisele.

Lõpetuseks nõuab raportöör, et kõnealune kalandusleping asetataks kalanduse piirkondliku juhtimise konteksti. Kvootide vahetamise tulemusena on Brexiti-järgsed suhted rannikuriikidega, sealhulgas Norraga, lepinguga tihedalt seotud. Liit ja Gröönimaa peavad suurendama koostööd ja läbipaistvust piirkondlike kalandusorganisatsioonide ja rannikuriikide vahel sõlmitud lepingute raames. Üldisemalt peab liit Arktika liike ja merekeskkonda veelgi enam kaitsma.

LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab raportöör, et ta sai raporti projekti koostamisel sisendmaterjali järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
Délégation de la France auprès de l'Union européenne
Délégation de l'Allemagne auprès de l'Union européenne
Délégation du Danemark auprès de l'Union européenne
Ministère des pêches groenlandais
Oceana
Europêche
DG MARE (Euroopa Komisjon)

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt raportöör.

Kui loetelus on märgitud füüsiliste isikute nimi või ametikoht või mõlemad, kinnitab raportöör, et ta on esitanud asjaomastele füüsilistele isikutele Euroopa Parlamendi andmekaitseteate nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), milles on kindlaks määratud nende isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatavad tingimused ja sellise töötlemisega seotud õigused.